

coanegra

Núm. 26 - Març 86

Preu: 100 pts.

PREMSA
CORTINA

SUMARI

Informació local	pàg. 3
Entrevista : EMILI GENE	pàg. 8
Reportatge: Les A.P.A.S.	pàg. 10
Migjorn: el país dels números	pàg. 13
Els noms dels nuvols de Santanyí	pàg. 14
II Congrés Internacional de Cultura Catalana	pàg. 15
Juventut: SEBASTIA FRONTERA	pàg. 16
Informació esportiva	pàg. 17
Esquitxos: Ca's Metge Rei	pàg. 20

coanegra

PUBLICACIÓ
DE L'O.C.B. DE
SANTA MARIA
DEL CAMÍ

Depòsit legal PM 381-1981.

EDITA

Obra Cultural Balear de S.M.
del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ:

Bernat Calafat
Pere Josep Calafat
Magdalena Canyelles
Ramon Canyelles
Angela Dolç
Vicenç Grau
Mateu Morro
Joan Serra
Mateu Vich

COL·LABOREN

Cosme Aguiló
Maria Amengual
Josep Capó
Margalida Colom
Migjorn

FOTOGRAFIA

Rafel Pizà

PORTADA

Fotografia de Rafel Pizà

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT

Joan Alcover, II
Santa Maria del Camí
IMPRESA ALS TALLERS
EDICIONS MANACOR S.A.

*Els articles firmats en aquesta revis-
ta sols expressen l'opinió dels seus
autors.*

PROTAGONISME I DIRIGISME

La tasca cultural que poden fer els ajuntaments és fonamental. Tant a nivell educatiu, com esportiu, de foment de les associacions, de conservació del patrimoni cultural i artístic, musical, festiu, etc., els ajuntaments tenen una gran responsabilitat.

D'un temps ençà, sembla que la tasca cultural i social que l'Ajuntament del nostre poble fa, se centra a fer actes on certs membres del nostre Ajuntament figurin molt i quedin en primera fila. En canvi a l'hora d'ajudar les entitats que organitzen desinteressadament activitats, es mostren més esquius.

La línia de promoció cultural del nostre ajuntament sembla que va encaminada cap a dirigir certes activitats, on membres de la Casa de la Vila protagonitzin del tot els actes, eclipsant els autèntics protagonistes. Un exemple podria ser el del dia dels Reis —que pareixia que n'hi havia quatre—, o el de la nit de Carnaval, que va ésser una desfilada de models en lloc d'una festa animada com és a altres pobles, i a on les autoritats locals presidien i entregaven diplomes. L'afany de protagonisme de certs membres de l'Ajuntament és gros, com si sols els interessàs allò que ells han de presidir i dirigir, però que allò que surt d'altres iniciatives ja no mereixesqúes ajut i col·laboració. Mal assumpte per a una cultura no dominada per l'interès de fer vots, sinó per l'interès de fer progressar el poble.

Per altra banda es dona una municipalització de l'Associació de la Tercera Edat, que segons els seus estatuts és una organització independent per fomentar l'esplai i l'oci a la vellesa. Les associacions de la tercera edat arreu del món són entitats on els propis vells organitzen per pròpia iniciativa les activitats, en canvi aquí pareix que qualcú creu que els nostres vells no són capaços de fer coses tot sols. A més, hi ha una clara manipulació política a les excursions, quan membres del consistori fan propaganda electoralista. No creim que això sigui gens ètic. Això és mesclar ous amb caragols, Associació de la Tercera Edat amb política i eleccions.

A Petra hi ha dues Associacions de la Tercera Edat, una subvencionada pel Govern Balear (AP) i una altra pel Consell Insular de Mallorca (UM). Cada una de les dues forces de la dreta vol controlar els vells, organitzant-los excursions i convidant-los a dinars per tal que després els votin a ells. En el nostre cas és l'Ajuntament qui instrumentalitza l'Associació, protagonitza els actes i la dirigeix.

La cultura s'ha de fomentar des de la base, no des de damunt el cadafal; des de les pròpies entitats culturals, socials, esportives i recreatives del poble, sense cap casta de distinció ni prejudici. El protagonisme i electoralisme del qual fan gala alguns membres de l'Ajuntament és un vestigi de temps passats ja superats.

DINS EL MARC DEL

II CONGRÉS IN-
TERNACIONAL DE LA
LLENGUA
CATALANA
MCMVI 86

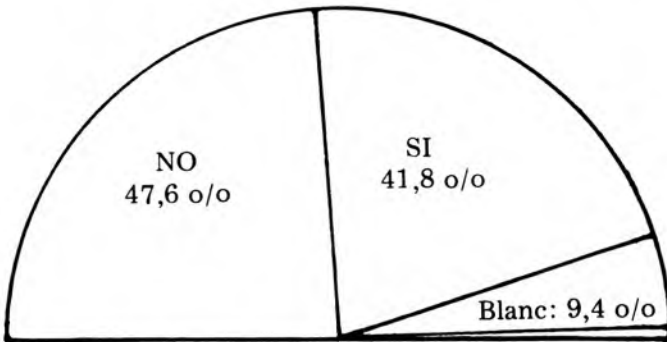
REFERENDUM OTAN: A SANTA MARIA VA GUANYAR EL NO

RESULTATS REFERENDUM OTAN A SANTA MARIA DEL CAMI.

	Cens	No	Sí	Blanc	Nuls	Abst.
Taula Col·legi						
Nacional Mixt.	1235	341	286	43	12	553
Taula de s'Escoleta	1721	440	400	111	6	764
Total Santa Maria	2956	781	686	154	18	1317

PERCENTATGES.

NO	47,65 o/o
SI	41,85 o/o
BLANC	9,39 o/o
NULS	1,09 o/o
ABST	44,55 o/o

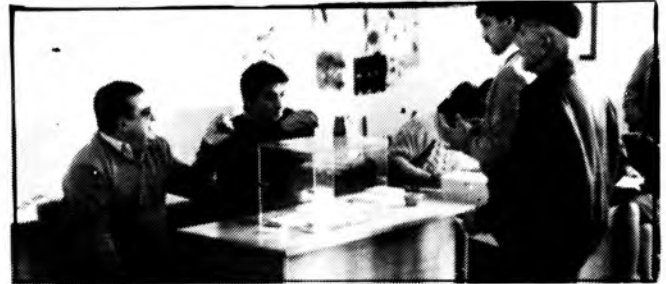

Santa Maria va ser un dels onze pobles de les Illes (Campanet, Deià, Ferreries, Lloret, Llubí, Petra, Sa Pobla, Sant Joan, Sant Llorenç, Santa Maria i Vilafranca), en els votants del NO, varen superar els del SI.

LA CAMPANYA.

Pobra va ser la campanya del referèndum al nostre poble. Només el PSOE i col·lectius favorables al NO, organitzaren actes o mitings. Els més matiners varen ser els socialistes, que feren el seu miting el primer dia de campanya. Demanaren el SI a un reduït nombre de persones na Marta Llompart i en Xavier Tarancon. El PSOE aferrà també cartells demanant el vot afirmatiu per tot el poble. Els grups contraris a la permanència dins l'OTAN organitzaren dos actes, aferraren cartells i pancartes, i feren una pinta da ben grossa a la paret que envolta l'Edifici Municipal que s'està construint a la Plaça Nova. Els dos actes

ners varen ser els socialistes, que feren el seu miting el primer dia de campanya. Demanaren el SI a un reduït nombre de persones na Marta Llompart i en Xavier Tarancon. El PSOE aferrà també cartells demanant el vot afirmatiu per tot el poble. Els grups contraris a la permanència dins l'OTAN organitzaren dos actes, aferraren cartells i pancartes, i feren una pinta da ben grossa a la paret que envolta l'Edifici Municipal que s'està construint a la Plaça Nova. Els dos actes

anti-OTAN, celebrats a Can Sanxo, coptaren també amb molt pocs assistents. Varen consistir en la projecció d'una pel·lícula, i en una taula rodona amb la participació de Joan Buades (Assemblea per la pau i el desarmament, Pere Sampol (PSM) i Isidre Forteza (Grup d'acció per la pau i el desarmament), tots els contraris a la permanència del nostre país dins l'Aliança Atlàntica.

Els restants partits locals, AP, PDP i UM no feren públiques en el nostre poble les seves postures, si bé eren ben conegudes a nivell regional i nacional.

LES VOTACIONS.

L'única novetat del dia de les votacions va ser la fusió de les dues taules que hi havia abans a l'Escoleta, en una sola taula.

La participació de la gent va ser més bé petita. Varen votar un 55,5 o/o dels electors, xifra inferior a la mitjana estatal -60 o/o-, però superior a la mitja de totes les Illes -52 o/o-

POSSIBLES EXPLICACIONS DEL

RESULTAT.

Es difícil l'anàlisi dels resultats d'aquest referèndum al nostre poble. Així i tot es poden fer algunes consideracions:

-No tots els votants d'AP d'anterior comicis, s'han abstengut. Ara bé, és impossible conèixer la tendència del vot dels qui han anat a votar. Una part haurà votat SI influïda per la pressió dels mitjans de comunicació i una altra part pot haver votat NO com a "vot de càstig" al govern socialista.

-Sense dubte una part dels vots negatius, clarament majoritària, correspon a un sector de santamariers que ha cregut sincerament que era millor abandonar l'OTAN. Aquest sector a unes altres eleccions podria votar qualsevol partit, encara que sembla que ha de procedir més de les opcions progressistes.

-No pot estar al marge d'aquest resultat el fet que el PSOE tenguí una dèbil implantació a la nostra Vila i que en canvi hi hagi altres grups d'esquerra que han optat per la postura del NO.

Ramon Canyelles.

FONER

MINYO INFANT ESPORT

Plaça dels Hostals, 13 i 15
Tel. 62 00 48
SANTA MARIA DEL CAMI

GRAN ASSORTIT DE ROBA PER A GENT GRAN

CAFETERIA - BAR

COMERÇ
(local climatitzat)

GELATS - REFRESCS - TAPES

UN LOCAL AMPLE I CONFORTABLE PER A TOTS

Plaça dels Hostals, 27 - 29
SANTA MARIA DEL CAMI

Tel. 62 00 29

Ball de carnaval**MOLTA GENT DESFRESSADA I POCA FESTA**

Aquest all i aquesta ceba són en realitat els representants de l'Associació de Pares del C.N. Mixt.

Després de dos aplaçament, per la mort del jove Francisco Muñoz i pel mal temps, es va arribar a celebrar la festa-concurs de desfresses d'enguany. El programa va transcórrer així com estava previst. La gent es va reunint al començament del carrer llarg, per dirigir-se, en intent de desfílada, cap a la Plaça de la Vila, on un grup (?) musical havia d'animar l'ambient. En realitat el que si va aconseguir va ser refredar-lo encara un poc més, de tal manera que els dos foguerons que havia preparat

l'Ajuntament no donaven abast... Aviat va començat el plat fort: la desfílada de fresses. Un cop format el jurat per representants de les diverses entitats del poble, varen començar a pujar i a desfilar per damunt l'escenari, tots i cada un dels desfressats que optaven a premi. El mateix presentador de sempre, un número a cada un, una volteta, i per avall... a esperar el dictàmen judicial.

Mentrestant el nombros públic, enredat de fred, cercava un redol per escalfar-se. La llarga filera de

Manuel Rosa García es va desfressar de torero, amb un autèntic "Traje de luces".

desfressats arribava devers Can Beia, i això se feia interminable.

A la fi havia passat tot-hom. El jurat es va retirar a deliberar. El conjunt ens va tocar un parell de cançons. L'Ajuntament ens va convidar a tots a dues llesques de pa, botifarro i vi. Esperar

una altra estona i al final, la proclamació de guanyadors. Una altra volteta per damunt l'escenari, entrega de placa i diploma —ben iguals per tots— per part de les autoritats, i despedida final del senyor Batlle. Fins l'any que ve.

R.C.

MIQUEL SANTANDREU

- *Vespinos *Mobilettes
- *Moto - sierra ECHO
- *Moto - cultor PIVA
- *VESPA

Bernat de Sta. Eugenia, 126
Tel. 62 00 77 SANTA MARIA DEL CAMI

SERVICI DE REPARACIONS NETEJA I GREIXATGE

Tallers MARTIN

Especialitat TREBALLS
RENAULT GARANTITS

S'admeten peticions d'automòbils
FORD I RENAULT

Carrer Bernat de Sta. Eugènia, 71

Tel. 62 06 74

Santa Maria del Camí

ANIMADA NIT DE BALL ORGANITZADA PEL GRUP TANYS NOVELLS

El passat dissabte dia 1 de Març, el grup de ball Tanys Novells de Santa Maria del Camí organitzà una nit de ball pagès a la Plaça de la Vila amb la participació de: Grup folklòric de Ciutadella, Grup de Ball de Migjorn, Rondalla de Bellver de Palma i l'actuació del grup Tanys Novells; els dos primers grups són de Menorca. Nit que fou bastant concorreguda, malgrat el fred hi havia més de dues-centes persones a la plaça.

El grup santamarièr hostatjà des del divendres fins al dilluns el grup de Ciutadella, que vengué a Mallorca amb motiu de la Diada Autònoma que es celebrà a Ciutat, on participaren al Teatre Principal i a la Plaça Major de Ciutat en una Trobada de Grups de Ball, on també hi participà Tanys Novells. Idò, els santamarièrs allotjaren els ciutadallencs de bon grat,

convidant-los a dinar el diumenge a Sa Sínia, on feren un ball al saló del restaurant. El Govern Balear no els donà res per fer d'amfitrions, però els assegurà que quan es fes una altra trobada fora Mallorca, ells hi podrien anar.

Na Maria, la directora del grup, està molt queixosa de la poca ajuda que rep de l'Ajuntament, llevat del cadafal i l'electricitat, no ajudà en les despeses de la festa. Fins i tot, els "músics del grup "Esclafits i Castanyetes" d'Artà que al final del ball em demanaren per tocar —ens digué na Maria— i que així ho feren, a mitjan actuació i sense avisar-los, un municipi apagà la corrent, deixant-los a les fosques i sense so, vos podeu imaginar que aquella pobra gent que col·laborava desinteressadament se n'anaven cul batut". "El que és segur —afegí na Ma-

Un dels grups de Menorca en un moment de la seva actuació

ria— és que qualcú de l'Ajuntament ho manà, els municipals fan lo que els ecomanen, no actuen per lliure, crec que el Batle hauria de demana explicacions"

Na Maria s'ha hagut de disculpar davant "Esclafits i Castanyetes" que li digueren que "quan facem una festa Tanys Novells sereu els

primers convidats". Tret d'aquest greu incident i l'escassa ajuda que l'Ajuntament donà a aquest important acte cultural, la vetlada fou molt interessant per la novetat dels grups de Menorca, i perquè Tanys Novells ho organitzà molt bé i seriosament.

B.C.

EXPOSICIO DE PINTURA DE GENT JOVE

Així es titula l'exposició que hem pogut veure a la sala de La Caixa de Pensions. Es tracta en realitat, de l'obra que han vengut realitzant joves d'entre 7 i 15 anys, sota la direcció de na Francisca Coll, coneguda pintora del nostre poble.

L'obra exposada estava formada per un total de 30 olis damunt tela i 4 dibuixos a tinta, de dimensions més aviat reduïdes. El tema predominant són els paisatges, i mostren una clara influència de l'obra de na Francisca, tan en el tractament del tema, com en la tècnica. Hi ha també alguns retrats de pallasos, qualche bodegó i alguns rams de flors.

L'exposició és un bon exemple d'iniciativa personal i de ganes de fer feina. Tècnicament es nota la lògica inseguretat de les pinzellades i un excessiu enquadrament fotogràfic fins i tot de "postal". Em-

Els joves pintors no amagaven la seva alegria el dia de la inauguració de l'exposició.

però s'observa també una bona captació per part dels joves artistes —només duen un any— de la difícil tècnica de pintar a l'oli.

Tal volta destacaria una sola mancança: una major diversitat, sobretot temàtica, i també de tècnica, deixant més llibertat als

al.lots a l'hora d'usar els pinzells, anant també cap a la figuració i fins i tot a l'abstracte.

R.C.

UNA CARROSSA DE S'ESCOLETA, PREMIADA A CIUTAT.

Els veïnats de s'Escoleta varen obtenir un dels premis que l'Ajuntament de Palma atorgava a les millors carrosses de la desfilada de Sa Rua. Noltros ja l'havem vista a Santa Maria pels reis. Representava un niu damunt una soca d'arbre, on hi havia un parell d'al.lots disfressats de gorrionets. Vos ne recordau? Si no mirau l'anterior número de COANEGRA, en sortia fotografiada.

XERRADES INFORMATIVES DE LA UNIO DE PAGESOS.

La Unió de Pagesos de

Mallorca està realitzant al nostre poble diverses reunions amb els pagesos per tractar temes relacionats amb la seva problemàtica. Dia 25 de Febrer es varen reunir a la Casa de la Vila per tractar un tema ben actual: l'IVA. Hi va haver bastants d'assistents lo que demostra l'interés dels homes del camp per conèixer el funcionament d'aquest nou impost.

CONSTITUCIO DE LA JUNTA LOCAL DEL PDP.

Va quedar constituïda al nostre poble la junta local d'un nou partit polític, d'àmbit nacional, el PDP (Partit Demòcrata Popular), integrat ara mateix dins la Coalició Popular. Formen

Fent els clots per sembrar els arbres es va foradar una tuberia de l'aigua.

aquesta junta en Tomàs Pizà Bibiloni —president—, Llorenç Fiol Rosselló —vicepresident—, Antoni Miralles Morales —secretari— i Miquel Moyà Matas —tresorer—.

Assistiren a aquest acte de constitució el President Insular del PDP, Cristòfol Soler; el secretari, Jaume Clar i Miquel Fiol, conseller.

CANVI DE PLAQUES DE CARRERS.

Després que l'anterior Consistori, deu fer més de 4 anys, acordàs canviar el nom d'aquells carrers que recordaven etapes ja passades, l'actual Ajuntament ha liquidat aquesta tasca, substituint les plaques que recordaven al General Franco i a Primo de Rivera, per Plaça dets Hostals i Carrer Llarg respectivament, que són els noms com es coneixien popularment.

REPOBLACIO FORESTAL DEL CARRER JAUME I.

El carrer Jaume I recuperà també el seu aspecte tradicional, quan els arbres que ha sembrat ara l'Ajuntament cresquin lo suficient per donar al carrer l'aspecte de verdor que havia perdut amb la retirada dels morers.

L'ASSOCIACIO DE LA TERCERA EDAT SE'N VA DE VIATGE.

Molt viatgers estan els membres de l'Associació de

la 3a. Edat del nostre poble. El primer diumenge de febrer varen fer una excursió al Puig de Sant Salvador.

Per altra part, divendres passat dia 14, varen partir més de 100 persones entre majors y acompanyants, de cap a Menorca, per passar tres dies a Maó. El viatge costava 8.800 pts. i la tornada a Mallorca estava prevista fer-la en vaixell des de Maó el diumenge horabaixa.

II DIADA DE L'ANGEL A L'ERMITA DE SON SEGUI

L'animós grup de Can Beia ha confeccionat ja el programa definitiu de la 2a. diada de l'Angel a l'ermita de Son Seguí, que tant d'èxit va tenir ja l'any passat en la primera edició. La diada serà el diumenge dia 6 d'abril i es desenrotllarà de la següent manera: a les 10 h. concentració a la Plaça de la Vila. A les 10,30 h. sortida de cap a l'ermita de Son Seguí. A les 12,30h. missa solemne i a les 13 h. dinar i fi de festa.

El menu consistirà en un plat d'arròs brut de primer i pilotes de segon, Vi, agua i pa. El cuiner, que repeteix, serà en Joan Mates. Es recorda a tothom que dugui el seu propi plat i cubert.

Elpreu per persona és de 100 pts. i es poden fer les inscripcions al bar Can Beia, fins dia 4 d'abril a les 24 h.

Aquesta diada està patrocinada pel Consell Insular de Mallorca i per l'Ajuntament de Santa Maria.

Els organitzadors ens

S'avenc

Plaça d'els Hostals, 22
Tel. 62 09 38

SANTA MARIA DEL CAMI

han assegurat que volen batre el record d'assistència de l'any passat (800) i reunir unes 1.000 persones.

CONVOCATS DOS CONCURSOS DE PINTURA PER GENT JOVE.

L'Ajuntament ha convocat el III Certamen de dibuix i pintura juvenil Vila de Santa Maria, i el premi Bujosa de dibuix. En el primer d'ells els premis seran en metàl·lic i hi podran participar tots els nins i nines nascuts o residents a Santa Maria fins a 15 anys. El tema serà lliure i les cartolines no seran superiors a 35x37 cms. Les obres seran recollides dels propis col·legis abans de dia 22 d'abril.

En quant al Premi Bujosa de dibuix, s'exigeix que les obres estiguin fetes amb plometa amb tinta negra sobre cartolina. El tema da d'estar relacionat amb les fires de Santa Maria i l'edat màxima per poder participar és de 15 anys. Les obres s'han de presentar abans de dia 26 de març. Els premis seran dos: 1.- Material escolar valorat en 5.000 pts. i publicació del dibuix a la portada del programa de les Fires 86. 2.- Material escolar valorat en 3.000 pts. i publicació a la contraportada del mateix programa.

CONTRACTACIO D'UNA ADMINISTRATIVA A L'AJUNTAMENT.

Hem sabut que l'Ajuntament fa comptes de contractar una administrativa

per substituir temporalment les baixes per part de les actuals empleades. Pareix ser que fins d'aquí uns mesos no es farà la convocatòria del pertinent concurs-oposició, i mentrestant s'ha contractat provisionalment (i sense fer-ho públic) a una substituta. ¿No hauria estat més lògic convocar ara mateix aquest plaça?. Trobam que aquest Ajuntament en lloc de donar llum, dona fum.

MOVIMENT DEMOGRAFIC FEBRER '86.

NAIXEMENTS.

Miquel Angel Martí Far (Fill de Bernat i de Catalina 4-2-86)

Bartomeu Parets Bibiloni (Fill de Miquel i d'Inès, 10-2-86)

Miriam Lagunas Macanàs (Filla de Francisco i Maria, 10-2-86)

Priscila Seguí González (Filla de Pere i Susana, 28-2-86).

DEFUNCIONS.

Joan Torrens Joan (30 8-43 al 2-2-86)

Bartomeu Canyelles Canyelles (29-9-22 al 10-2-86)

Maria Rosselló Cabot (17-2-98 al 17-2-86)

Joan Capellà Bibiloni (21-11-1894 al 2-86)

Francesca Pastor Llompart (del 18-5-03 al 20-2-86)

Apolònia Amengual Ramon (14-1-14 al 27-2-86)

MATRIMONIS: 0

R.C.

ELS VOLTORS

El magnífic espectacle d'un voltor negre en vol. Se tracta d'un dels aucells més grans d'Europa, amb una envergadura de dos metres i mig i un pes de set o vuit Kg. (Foto: Tià Avella).

Fa unes setmanes, fent una volta per foravila, ens trobàrem amb un pagès que mirava cap al cel i al·ludint a la seva mala vista ens va mostrar una espècie de coloms que molt amunt s'ho passaven de meravella planejant enmig de les corrents d'aire. El pagès ens va demanar: **No podria ésser que fossen voltors?** Aquesta pregunta ens va estranyar molt; emperò ell ens explicà que feia uns dies a Lluc n'havien amollat uns quants.

De tornada a casa ens vàrem informar, va resultar que el passat dia 11 de Febrer, després d'uns dies de climatització, foren amollats, procedents d'Extremadura, tres voltors joves i un d'adult, molt a prop de la finca de Moritix (entre Escorca i Pollença), és a dir a la Serra de Tramuntana, zona protegida i d'estudi de Secona per a aquesta espècie i d'altres.

Actualment es calcula que hi ha uns 20 ó 25 voltors en aquesta Serra. Això ens indica que s'estan fent diversos intents per repoblar la nostra illa, cosa gens fàcil degut a que la seva reproducció és molt limitada i a més a més moltes vegades moren en mans dels caçadors que provenen la seva punteria damunt ells.

Aquesta és una espècie molt poc coneguda, ja que, com hem dit, n'hi ha molts pocs i només es poden veure a la Serra. O com jo vaig tenir l'opor-

tunitat de veure'ls en cauti-veri, en el Monestir de Lluc, després de passar la vigilància del frare de torn.

Un dia vaig comentar el fet amb el meu padrí i ell me va sorprendre dient que quan era més jovenet (pintura tenia una trentena d'anys i seria devers l'any 1.940) a Santa Maria per allà on es diu "Es vinyet" els va veure moltes vegades, solien venir darrera dels corbs, aquests es movien en grups de 20 ó 30 i amb ells 2 ó 3 voltors, els corbs solien preferir un bon sembrat de faves a la caronya que festejaven els voltors, tant si era una ovella, un porc o fins i tot en qualche ocasió una somera.

I me seguí contant: "Eren molt grossos i ben negres i pareixien bastant pesats ja que els era difícil aixecar el vol pel que havien de realitzar una sèrie de maniobres. Amb les ales mig esteses anaven fent bots fins a pujar damunt un marge i d'allà amb les ales ben esteses emprenien el vol".

Encara que paresqui difícil d'aquí a uns anys, si tots col·laboram, pot ésser que la majoria de gent no confondrà els coloms amb la il·lusió de veure uns voltors i noltros podríem veure amb els nostres ulls el que els nostres padrins ens conten de pel vinyet.

M.A.C.

DISTRIBUIDORA

ARTINET

ARTICLES DE NETEJA I PRODUCTES PER A PISCINES

Plaça de Ca'n Orell, 12

Tel. 62 05 16

SANTA MARIA

EMILI GENE, ARQUITECTE MUNICIPAL

N'Emili Gené des de fa un bon grapat d'anys és l'Arquitecte Municipal de Santa Maria del Camí, el trobareu tots els divendres a partir de la una del migdia a la Casa de la vila, ell és l'autor del projecte de l'Edifici Municipal de la Plaça Nova, parlarem amb ell.

-Perquè ets arquitecte?

-En principi volia estudiar Enginyeria, però vaig arribar a sa conclusió que s'enginyeria era una carrera massa tècnica i sa d'arquitectura implicava un vessant més humanista tenint s'altre caire tècnic, realment crec que va ésser una decisió encertada.

-Quin temps fa que ets arquitectes a Santa Maria i quina funció té s'arquitecte municipal?

-Deu fer cinc o sis anys. S'arquitecte municipal té sa funció de servir d'assessorament a s'Ajuntament en quant a controlar es creixement d'es poble, o ses obres que se van a realitzar. Tan sols té una funció consultiva i en certa manera de poder valorar tots aquests aspectes que a lo millor no puguin estar considerats amb unes normes i servir per aportar els seus coneixements tècnics a n'es polítics.

-Quines feines fa un arquitecte municipal?

-Ses feines estrictes són d'informar ses llicències d'obres, això és sa feina principal però a n'es final arriba a ésser una feina a lo millor un poc secundària. S'arquitecte a n'es pobles té un protagonisme que no té a ses ciutats més grosses, perquè serveix d'assessor en tots aquells temes d'indole urbanística, d'edificació, de construcció, fins i tot per fer projectes, és a dir, té unes funcions molt variades.

-Què opines urbanísticament d'es poble?

-Crec que actualment Santa Maria té un creixement molt lent, pràcticament passa que Santa Maria està molt influenciada per sa seva situació respecte a sa proximitat de Ciutat, això fa que es creixement estigui estancat.

Santa Maria evoluciona i augmenta, però més per aportació de gent que fuig de Ciutat i vol viure a pobles que tinguin una fàcil comunicació amb Ciutat.

Santa Maria no crec que hagi d'ésser un poble dormitori de Ciutat, però que en poc temps augmentarà possiblement a un ritme un poc més accelerat des que ha sofert fins ara. Tenint en compte que s'autopista comunicarà en molt poc temps Santa Maria amb Ciutat, no tan sols es tema de s'autopista, sinó que se complementa amb es tema de sa via de cintura que se fa a Ciutat. S'està acabant sa via de cintura que enllaçarà s'autopista de s'Arenal amb sa de Santa Ponça, sense passar per dins Ciutat, lo que donarà facilitat d'accés a tota sa ciutat sense haver d'anar hi per dedins.

-Quina és sa teua opinió damunt ses normes subsidiàries?

-Es problema en principi no és tenir unes normes bones o dolentes, és no tenir normes, o sigui, jo crec que lo que s'ha d'intentar molt aviat és que tinguem normes i deixar-mos de discussions bizantines, si són bones o dolentes de si creixement per aquí, si es creixement per allà, perquè es fet de no tenir normes es contraproduent perquè crea una situació de confusió a sa gent que vol construir. Ses normes no són rígides, si se detecta que ses previsions no són correctes, sa llei té mecanismes per corregir-ho, ses normes se poden revisar en qualsevol moment.

Ses normes tenen unes premises desenvolupades, s'equip que les ha redactat, a n'es qual jo no hi pertany, a partir de sa ba-

se de què s'autovia de Ciutat ha d'existir, per lo tant sa carretera Palma-Inca perdrà es protagonisme que té ara. S'accés a n'es poble es farà per una via de ronda que du com a conseqüències canviar un poc s'estructura des poble, i limita es creixement cap a unes zones que quedarien buides.

-Què opines de s'urbanització de Ca'n Borroé?

-Me pareix correcta, en principi, crec que ses urbanitzacions vénen a ésser un poc com lo que diuen de sa democràcia "el pueblo nunca se equivoca".

-Jo crec que no fa falta gastar tanta saliva ni perdre tant de temps darrera ses urbanitzacions sempre i quan siguin controlades. En quant a s'influència que pugui tenir damunt Santa Maria no crec que sigui perjudicial, es cap a la fi serà una urbanització que tindrà trenta cases de més o menys categoria, i és positiva per s'ajuntament pes pacte a què se va arribar de cedir es safarejos.

El que passa és que sa gent té ganes de tornar viure en contacte amb sa naturalesa i viure un poc a prop de sa Ciutat, però enfora i prova d'això són els camins

des Rafal des Polls i es de Ca na Cili, camins antics on ses cases estan totalment degradades i que de quatre o cinc anys a n'aquesta part totes s'estan arreglant.

-Què opines de s'urbanització il·legal de Son Bieló?

-S'ha escapat una mica de ses mans i a pesar que S'Ajuntament ha intentat arribar a un acord amb ells en reiterades ocasions. Per definir una mica carrers, voreres, enllumenat, en principi es propietaris hi venen a bé però a n'es final sempre s'han espanyat aquestes conversacions. Son Bieló és fruit de s'especulació d'uns propietaris que s'Ajuntament a n'es seu moment no va poder frenar, perquè va començar com per obrir un carrer dins una finca, després resulta que s'han venut finques petites, dient a n'es compradors que eren edificables i sa gent començà a construir.

S'Ajuntament per ventura l'hauria d'aturar, però això vol dir tenir constantment allà un guàrdia civil, o tomar-ne qualcuna, perquè de fet totes aquestes actuacions se controlen a través des reglament de disciplina urbanística, que autoritza

L'Edifici Municipal, actualment en fase de construcció, és obra d'Emili Gené.

a tomar tot lo que no sigui edificable, però això és una decisió molt difícil perquè d'aquesta manera a n'és que perjudiqués és a n'és comprador que moltes vegades compra enganat, i no a n'és que ha venut, que és qui ha fet es negoci perquè ha venut uns terrenys amb unes característiques d'urbans sense haver invertit uns doblers amb unes infraestructures. Es un tema molt conflictiu, crec que es punt de partida sempre ha d'ésser en contra de tot això; ara que sa solució és molt difícil.

-Quines mesures es podrien prendre per un correcte ordenament urbanístic del casc urbà?

-Es correcte plantejament urbanístic des casc urbà depèn de ses premisses de què se partesqui, en certa manera crec que és important s'acces a n'és poble que se preveu que canviarà a través de s'autovia. En quant a n'és casc tradicional està bastant definit i s'edificació prevista és una edificació com sa que hi ha fins ara, és a dir, finques entremetgeres, planta baixa o de dos pisos. Lo que s'ha de preveure és una zona de serveis, a on s'han de col·locar, es tallers de fusteria, de ferreteria, de reparacions de

cotxos... totes aquestes activitats que poden ésser molestes, convé agrupar-les a un lloc a on molestin lo més mínim. Ses normes en s'altre sentit preveuen ses deficiències que tenia es poble de zones verdes o d'espais lliures públics o inclús s'ampliació de sa zona esportiva. S'ha d'intentar amb aquestes primeres normes, solucionar els problemes tradicionals, ara bé, una vegada que se pogués tenir tot s'espai lliure que ses normes preveuen, ja se podrien solucionar altres temes.

-I de la part rural o fora vila?

-Sa part de fora vila és molt complicada, perquè a tothom li agradaria construir-se una caseta, i això hipotecaria es camp molt seriament, perquè si es dia de demà fes falta potenciar s'agricultura, no hi hauria manera perquè tot estaria ple de casetes. S'ha d'estudiar molt seriament quines finques són edificables i quines no.

-Quins atemptats urbanístics veus dins es poble?

-D'atemptats grossos, no se'n pot xerrar, a nivell personal com arquitecte hi ha actuacions que tal vegada no les hagués fetes d'aquesta manera. Pens que més que atemptats

hi ha coses pendents, com s'ordenació de sa plaça nova.

-Col·labores en l'edifici Municipal?

-Sí, jo he fet es projecte, duc sa direcció d'obres i som poc més o menys es responsable en s'aspecte des funcionament i de sa imatge exterior.

-Com veus una ordenació integral de sa plaça nova?

-En principi com una plaça de circulació peatonal, o sigui que, per dins no tengui cap carrer. S'han de preveure ses activitats que se vulguin fer a sa plaça i se'ls ha de donar una solució formal o espacial, com puguin ser activitats de tipus portiu, cultural, d'esplai de nins,

de mercat, i una vegada partint d'aquest estudi desenvolupar un projecte. Jo ho veig com un espai obert molt gros i molt forestat.

En quant a s'aparcament d'es diumenges, s'Ajuntament el preveu solventar, aprofitant s'antic camp de futbol, que és realment es dia que sa plaça queda petita. Això s'ha de solucionar d'una manera que durant sa setmana no mos quedin hipotecats molts de metres quadrats. Es més important que entre setmana aquest espai serveixi per altres activitats.

-Què opines i com protegiries es patrimoni artístic-arquitectònic de Santa Maria?

-S'única manera de protegir es patrimoni artístic és educant a sa gent a estimar-lo, o sigui dictar normes per protegir-lo no serveix de res si sa gent que les ha de complir que són els propis santamariers no els valoren. Per exemple hi ha un conjunt de cases que a n'és carrer Joan Mesquida, que formen una unitat i realment no tenen cap valor arquitectònic, cap valor en quant a que siguin molt antigues o que tenguin tractament de pedres a sa façana, o ses finestres molt estudiades, són unes cases realment de poble, anodines, senzilles, però que tenen una gran bellesa, és un entorn que s'hauria de preservar.

M.C.

TALLERS T & B

Reparació
d'Automòbils
en general

Especialitat en
SIMCA i
CHRYSLER

SERVEI DE GRUA
VENDA DE VESPE I VESPINOS

Plaça Jaume II

SANTA MARIA DEL CAMI

62 04 74
Telèfons 62 01 52
62 06 70

LES ASSOCIACIONS DE PARES D'ALUMNES DELS COL·LEGIS SANTAMARIERS

Parlar d'Associacions de Pares d'Alumnes a Coanegra, és parlar d'una realitat vida al nostre poble. Les APAS són un grup de pares d'alumnes que intenten participar activament en l'educació, instrucció i formació dels seus fills. Ajudant els mestres, organitzant activitats extraescolars o donant un suport econòmic a activitats que el centre realitza. Per acostar-nos al món de l'educació dels nins/es, hem anat a parlar amb els presidents de les APAS.

Les APAS, nasqueren arreu de l'estat espanyol i el nostre país a partir de l'època de transició política, és en els anys 1975-78 quan es formen la majoria d'AP, si bé en anys de la dictadura franquista ja hi havia els primers intents.

QUE FA L'APA?

Les APAS són un grup de pares que es constitueixen en associació legal amb

uns estatuts, i que participen de forma activa en la gestió de l'escola, organitzant diverses activitats per alumnes, per pares o per ambdós al llarg del curs escolar, tenen una relació estreta amb el professorat en quant a col·laboració en la tasca educativa i com a intermediaris si hi ha problemes entre certs alumnes i professors.

La LODE, encara en projecte d'aplicació, dona un poder molt fort a les APAS, tendran una major participació en la gestió administrativa de l'escola.

APA DE L'ESCOLA PUBLICA D'E.G.B.

-Fundada l'any 1980-81.
-Legalització total de l'APA i dels estatuts l'any 1985.

-Presidents que ha tingut: Benet Mas, Jaume Artigues i Joan Bermejo.

-FUNCIONAMENT:
- JUNTA DIRECTIVA:
Composta per 13 membres que es reuneixen normal-

Juan Bermejo, President de l'A.P.A. del Col·legi Públic d'E.G.B.

ment una vegada al mes per tractar els temes d'interés i pel seguiment de les activitats que organitzen. Quan hi ha activitats o fets importants tenen reunió extraordinària. Ja Junta és elegida cada quatre anys en llistes obertes en assemblea general, cada família té un vot, n'és president el més votat.

L'ASSEMBLEA és la reunió de tots els socis, normalment en fan dues a l'any, en elles es tracten temes, es repassen les activitats realitzades i els projectes. Aquestes són bastant participatives, hi assisteixen unes 60 persones. Els professors poden assistir a Junta i Assemblea, però sense vot.

-GRAU DE PARTICIPACIO: núm. de socis: 60 famílies.

Participació a l'assemblea bona.

La Junta fa la feina, però els pares col·laboren.

-ECONOMIA: Una entrada del benefici de la venda de llibres de text, i cada família paga mensualment 200 pts., d'aquesta feina se n'encarrega directament la tesorera.

Hi ha també socis honoraris, que són persones que abonen a aquesta 200 pts. mensuals sense ser pares d'alumnes, i així poden assistir a les activitats extraescolars.

Si hi ha sobrant de les activitats extraescolars que munten tenen un petit benefici.

No tenen ajudes de l'Ajuntament, ni del Consell del Govern Balear. No han contestat a les seves peticions.

-ACTIVITATS: A més de les activitats que es munten en col·laboració amb els professors i alumnes, com el fogueró, carrosses pels reis, disfresses tant a l'escola com en les organitzades per l'Ajuntament. També organitzen xerrades informatives pels pares (Droga, sortides a l'acabar l'EGB, etc.)

També munten tota una sèrie d'activitats extraescolars, es dilluns, dimecres i divendres de 18,00 a 21,30 h., en les quals un pare guarda l'escola i se'n fa responsable (hi van molt de nins i com que les aules no se poden tancar, s'han d'evitar destrosses).

JUNTA DIRECTIVA DE L'APA DEL COL·LEGI PUBLIC D'EGB.

President: Joan Bermejo Navarro.
Vicepresident: Gabriel Martorell.
Tresorera: Francesca Sastre.
Secretari: Julià Serrano.
Vocals: Margalida Ferrer, Joan Fullana, Margalida Pons, Maria Rosa Campins, Catalina Garí, Joana Moyà, Francesca Carbonell, Miquel Serra i Gabriel Fiol.

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
XARXES DE BAIXA TENSIO
REPARACIONS EN GENERAL

FORELECTRIC
Juan Henares - Juan Forteza

Carrer Sol, 38
Telefon 51 18 14
BINISSALEM

Carrer Jaume I, 14
Telefon 62 09 39
SANTA MARIA DEL CAMI

Aquestes activitats que es realitzen 3 hores a la setmana són:

-taekwondo, per nins a partir de 6 anys.

-gimnàsia rítmica, també per nins i nines a partir de 6 anys.

-gimnàsia per adults, aquesta és mixta, per estar en forma. N'hi ha dos grups de joves i dones.

-anglès, per nins de 3er cicle d'E.G.B.

-Mecanografia, pels nins del 3er. cicle d'E.G.B. Dona les classes un santamari, en Pere Josep Dolç.

Per a tota aquesta activitat es paga la quota de 1.200 pts. per pagar al professorat, tenen una gran acceptació, a cada activitat hi ha més de 20 assistents.

Ara tenen en projecte la realització d'un grup de gimnàsia per a joves.

Col·laboren en la revista de l'escola: Escola Nostre.

-ASPECTES A MILLORAR A L'ESCOLA.

"A l'escola manquen moltes coses, des de material a una mà de pintura per tot l'interior de l'edifici, els waters estan molt malament. En aquest aspecte vingueren de l'Inspecció de l'EGB i digueren que a l'estiu ho solucionaríen, ja que arreglar-ho ara serien molèsties en el normal funcionament escolar, i així encara ara estan en mal estat.

Han demanat ajudes per a adquirir penjadors (no n'hi havia a cap classe, i els allots havien de tenir enterra els abrics), per a fer taulers d'anuncis, i no han rebut contestació; el Consell Insular de Mallorca els ha contestat, la Conselleria d'Educació i Cultura ha dit que no és competència seva, i l'Ajuntament de Santa Maria tampoc ha contestat.

Així que l'APA ha pa-

gat dels seus ingressos, els penjadors i 11 taulers d'anuncis (1 per classe)

També han adquirit la maqueta de la sala de gimnàsia i un pluviòmetre, del qual n'han demanat ajuda al Consell sense resposta.

Cal dir, que l'Ajuntament de Santa Maria és el responsable del manteniment del Centre, així en la Junta Directiva hi té un representant el Sr. Biel Mesquida, Regidor de Cultura i Festa. És bastant trist que l'APA s'hagi de dedicar a adquirir material bàsic, i que l'Ajuntament encara no hagi contestat a les seves peticions. En quant al manteniment del Centre, que està en estat un poc deixat, manca una clara activitat de l'Ajuntament.

-RELACIONS AMB EL PROFESSORAT.

Són molt bones, Malgrat que a principi de curs hi hagués alguns enfrontaments entre AP i professorat. Que gràcies a l'enteniment d'ambdues parts s'ha aconseguit una relació de mutua col·laboració. Voldrien adquirir més material didàctic que facultàs la tasca del mestre.

APA COL·LEGI RAMON LLULL.

-Fundada l'any 1977.
-legalització de l'AP i dels estatuts l'any 1978.

-Presidents que ha tingut: Josep Martorell, Josep Estarells, Joan Dolç.

-FUNCIONAMENT:

JUNTA DIRECTIVA: composta per un mínim de 8 membres, que normalment es reuneix una vegada al mes per a tractar temes i seguiment d'activitats, (les convoquen a través d'un ordre del dia), també en fan d'extraordinària quan hi ha activitats importants: Nadal, foguerons, etc. La Junta és elegida en llistes obertes cada quatre anys, és el president el més votat, que

Joan Dolç, President de l'A.P.A. del Col·legi Ramon Llull.

llavors anomenarà els càrrecs entre els elegits. La Junta està dividida en dues comissions: DE CULTURA (organitza xarxes, concursos de dibuixos, gestiona les possibles subvencions o ajudes), DEPORTIVA-RECREATIVA (organitza activitats esportives i d'esplai).

L'ASSEMBLEA, és la reunió de tots els socis assistents que es realitza una vegada a l'any, ordinàriament el primer trimestre del curs escolar, també se'n fan d'extraordinàries quan el tema és molt important.

Els mestres hi poden assistir amb veu, però sense vot i també a la Junta Directiva, s'Assemblea té un alt índex d'assistència de pares.

-GRAU DE PARTICI-

PACIO: 235 famílies associades.

Bona participació en l'assemblea; també col·laboren en tasques organitzades per la Junta Directiva.

-ECONOMIA.

Les entrades de l'APA són la quota bimestral que les famílies aporten, són 250 pts. Que recaptin mitjançant l'ajuda del professorat.

No tenen ajudes de l'Ajuntament, ni del Consell, ni del Govern Balear. No han contestat a les seves peticions.

-ACTIVITATS: Divedeixen les activitats segons les dues comissions encarregades:

-Culturals: exposicions (dibuixos, redaccions,

INSTALADORA - SANTA MARIA
D. RIGO LLOMPART

Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

Reis Catòlics, 59 4.¹ - 1.^a
Telèfon 24 68 74
Palma de Mallorca

Carrer Casanovas, 21
Telèfon 62 06 02
Santa Maria del Camí

JUNTA DIRECTIVA DE L'APA DEL COL·LEGI RAMON LLULL.

President: Joan Dolç Crespí.
Vicepresident: Jaume Salom.
Tresorera: Catalina Bover
Secretari: Rafael Estarells.
Vocals: Guillem Bujosa, Miquel Oliver, Mateu Colom, Llorenç Sans, Mateu Bibiloni, Conxa Dolç, entre altres.

Betlems) donant un obsequi a tots els nins. Col·laboren en la revista escolar "S'Avenc". Conferències i xerrades pels pares (Psicologia i de drogodependència). Curs de guitarra.

-Esports: ja tradicionals des de la fundació de l'APA, com el Mini-Bàsquet (gràcies a la dedicació desinteressada de Joan Frau), Judo, Futbol (gràcies a Rafel Estrelles) i Dansa.

-Recreatives: Fogueró, Fresses, Campamanet d'Estiu, Marxa cicloturística (que enguany és la TV edició) venen en bici i a peu a un lloc de Santa Maria, pares, professors i alumnes a fer una diada en diumenge.

Col·laboren en les matines (fan un passacarrers pel poble i canten cançons nadalenesques), carrosses pels reis.

Els alumnes paguen una quota per les activitats de Dansa, Judo i guitarra.

Estan en tràmit per a constituir la Federació d'APAS de Col·legi de les Germanes de la Caritat de

la qual en seran membres.

-ASPECTES A MILLORAR DE L'ESCOLA.

"L'edifici està en molt mal estat. Net, i s'han fet uns darrer adobs, emmoquetant, etc." deia en Joan.

"Emperò falta més material, per exemple un laboratori, més apertal, per exemple

"Emperò falta més material, per exemple un laboratori, més aparells per la gimnàsia, etc.

En certa manera l'edifici de l'escola no necessita massa millores, però manquen més llibres a la biblioteca, el gimnàstic està en projecte, s'han adquirit aparells per fer gimnàsia, s'han demanat ajudes al Consell Insular de Mallorca i a la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear, però a hores d'ara no han obtingut cap resposta.

-RELACIONS AMB EL PROFESSORAT.

Les relacions són molt bones i cordials des de l'ini-

ci de l'APA. En l'actual curs escolar hi ha hagut unes relacions molt estretes, de mútua col·laboració, i de forta ajuda dels pares en tasques educatives de tipus cultural i esportiu.

Aquí sols s'ha oferit un breu i dens resum de la realitat de les APAS a Santa Maria del Camí, no s'han pogut reflectir les moltes suggerències i opinions que els presidents explicaren. Però estan d'acord amb aquestes qüestions:

-Realitzar l'educació escolar dels fills majoritàriament en la nostra llengua, usant texts i material didàctic en mallorquí. Estan d'acord en què seria molt positiu explicar i estudiar matemàtiques, ciències naturals, etc. en la nostra llengua. La Comissió per l'ensenyament i Normalització del Català (CENC), té un programa d'ajuda i assessorament per les escoles de Mallorca que vulguin iniciar una educació integral en la nostra llengua. Anims!!

-Col·laboració estreta i forta entre pares-alumnes i professors per a una educació més bona i actual.

-Col·laboració estreta entre les dues APAS i entre els dos Col·legis per aconseguir paliar deficiències i poder adquirir certs materials molt costosos, però necessaris, per a ús conjunt. Obrim idò, una porta a l'acostament d'ambdues APAS i col·legis per seguir un camí conjunt en l'educació i en l'organització d'activitats.

-Necessitat d'un Servei Municipal d'Orientació Educativa o Gabinet Psicopedagògic, és a dir, d'un personal tècnic que assessoràs i col·laboràs en l'educació, tractant a nins amb problemes, ajudant en la plantificació i programació educativa, organitzant xerrades, conferències i cursets per pares i alumnes, muntant activitats conjuntes, etc., tot per aconseguir una educació més integral dels nostres nins i més humana.

Bernat Calafat.

PUNT I MODA

BOTIGA DE LLANA I FILS

Plaça dels Hostals

SANTA MARIA

Fusteria

Martorell

Taller:
C/. Bartomeu Pascual

SANTA MARIA DEL CAMI

Tenda:
Carrer Llarg, 89

SI VOLEM BON ANY HEM DE SEMBRAR CADA ANY.

I tothom ho ha de fer a la seva manera, amb les seves eines i amb l'esforç de cada dia.

Per això, el Consell Insular de Mallorca du a terme la seva tasca, defensant la qualitat de vida a tots els pobles i ciutats mallorquines, fent arribar a tothom la nostra

cultura i garantint uns bons serveis públics. I ho fa a través de les

diverses àrees d'actuació: **Àrea Econòmica, Acció Social i Sanitat, Àrea de Cultura i Esport, i Àrea de Cooperació i Ordenació del Territori.** Sembrant perquè tothom pugui recollir els fruits.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

“EL PAIS DELS NUMEROS”

Cançó que el grup Migjorn cantà a l'Auditori

Com ja comentarem al passat número d'aquesta revista, el dia 2 de Març va tenir lloc a l'Auditori la "IX Mostra de la cançó infantil", aquesta estava organitzada pel G.D.E.M. que és la federació dels clubs d'esplai de Mallorca, hi participàvem en aquesta ocasió 16 grups d'esplai com són:

Terranostra de Ciutat, Sarau i Bauxa de Muro, L'estaca de Ponent de Ciutat, Rebumbori de Selva, Es Turó de Llubí, Cercle d'estudis d'Alaró, Sa Vileta de Ciutat, S'Estornell d'Inca, Corpus Christi de Ciutat, Alba de Felanitx, Son Rapi-

nya de Ciutat, Son Roca, Jordi d'es Racó de Manacor, Migjorn de Santa Maria, Jardí Màgic de Sa Pobla i l'Encarnació de Ciutat. Cada un d'aquests grups va cantar una cançó de lletra i música original.

Així com unes titelles foren les presentadores de la Mostra, en general, cada un dels grups va ésser presentat per un al.lot d'un altre grup que, vestits amb vestits típics de diferents països, representaven la il·lusió de poder reunir a tot el món en un festival d'aquestes característiques. Nosaltres presentarem el grup "Terranostra" de Ciutat i els de Sa Vileta presen-

taren la nostra cançó titulada "El país dels números".

El nostre grup només fa tres anys que hi participa i cada vegada ens han representat diferents "cantants", els d'aquesta edició foren: en Josep Miquel Bujosa, en Ricard Mesquida, en Biel Rebassa, en Toni Sastre, en Tolo Tramullas, n'Araceli Colom, na Joana Ma. Rebassa, na Maria del Carme Girela, na Margalida Tramullas i n'Antònia Henares, a cada un d'ells se li va entregar un petit obsequi.

Durant el descans es va fer una desfilada de models originals (cada grup participava amb dos o tres models) tant de festa com de fantasia i vos he de dir que tots quedaren preciosos, més si tenim en compte que per realitzar-los només es podia emprar paper, vos podeu imaginar que no és tan fàcil

com pareix ja que el paper es romp molt fàcilment, malgrat tot pareixia una desfilada d'aquelles que se solen fer a París.

L'Auditori va quedar ben ple i tothom va sortir amb una ampla rialla a la cara, els pares, familiars i amics només comentaven que havia estat un èxit i que havien disfrutat molt. Una mare em va comentar que en aquestes ocasions és on més es nota la feina dels clubs d'esplai, ja que normalment passen desapercubudes les activitats que realitzen cada dissabte.

Pels interessats vos diré que tota la Mostra va ésser gravada en vídeo i que tot d'una que siga possible el durem i el mostrem a tots els que el vulguin veure, la data i el lloc ja vos ho comunicarem.

Migjorn

Araceli Colom i Antònia Henares amb els vestits de paper a l'Auditori (Foto M. Colom).

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

COMERCIAL

SANTA MARIA

- * SANEJAMENT
- * ELECTRICITAT

- * REGATGE
- * FERRETERIA

Plaça dels Hostals, 3

Telèfon 62 03 75

Santa Maria del Camí (Mallorca)

MAGATZEM DE MATERIALS
DE CONSTRUCCIO

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1

Tel. 62 02 30

SANTA MARIA DEL CAMI

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA
Cultura Popular

Sobre els noms d'alguns nuvols de Santanyí

Un dels aspectes de la nostra cultura popular que no ha merescut gaire atenció per part dels investigadors moderns és el dels noms dels núvols. Sense caure en l'error, es pot afirmar que la memòria col·lectiva dels mallorquins no conserva sinó sols una part ínfima dels amplis coneixements meteorològics que fa unes poques dècades encara posseïa, com a resultat d'experiències acumulades segle era segle i tramesos de generació en generació. Avui per avui, poquíssima gent deu estar capacitada per a identificar els niguls dels quals parlareu. He perdut l'hàbit d'observar el cel i d'atalaiar l'horitzó. La predicció del temps ens és servida dins la sala d'estar, a través de les cadenes de televisió. Sense el

màgic aparell ens trobam deseparats.

Antany, les fórmules de pronosticació del temps eren fixades dins la memòria amb el joc del llenguatge, mitjançant la rima. Així es deia de l'Arc de Sant Martí: "si surt el matí, pots fer el teu camí; si surt el capvespre, demà faràs festa". O també "bona gelada, bona diada". Els niguls eren observats amb molt d'esment. Si apareixien encreuat pronosticaven la pluja. El dictat diu que "boira que pastura, aigua segura", i "el cel tavellat, dins quatre dies la terra ha banyat". Qui vola defugir al marge d'error assegurava: "el cel tavellat en els tres dies és eixut o banyat".

Els núvols que coronaven els cims d'algunes mun-

tanyes concretes eren símbols inequívocs de la pluja imminent:

Sant Salvador duu es capell
i Es Castell duu sa gorra,
qui té cames ja pot córrer
o se banyarà sa pell.

Un dels nuvolats, amb nom propi, més coneguts de Santanyí és l'anomenat EN JORDA. Es de color honest, grisenc i fosc. Apareix sobre Cabrera. De vegades allarbassat sobre l'illa, ample d'abaix, en forma de mata. De vegades es congria apilotat i alt i amb aglomeracions secundàries. El mariner que el veu s'afanya per entrar al port. L'aigua cau a tremons:

En Jordà damunt Cabrera
ha sortit molt furiós
trons i llamps de dos en dos
i aigo que desespera.

Jo visc amb una quimera
que avui o demà plourà
perquè fe afinat en Jordà
cama aquí i cama allà
eixancat damunt Cabrera.

També són molt populars els AL.LOTS DE CALONGE (o els AL.LOTS CALONGINS), més rarament). Deven correspondre als que a molts de llocs en diuen els FADRINS DE SANTANYÍ. Aquí els veim a la part de tramuntana o gregal. Són apilotats, blancs i negrosos alhora. Dels Al·lots de Calonge es diu que "seguit, seguit pixotegen".

També molt famós, però menys conegut, és

EN PARATJAL, que surt pel costat de mestral. Si en Paratjal i en Jordà es topen, pot esser ferest. Regalen molta d'aigua i quasi sempre vent.

També s'anomena EN BOTILLA, però s'ha oblidat la seva carta d'identificació. Potser era anomenat així per l'aigua que portava. Una cosa semblant podríem dir d'EN GERRETA, que apareixia per la part de migjorn. El seu nom ens fa pensar en la seva forma, o potser també en l'aigua que llançava.

La VINYA DE SANT MARTÍ és un altre nuvolat ploiver. Es diu que en vint-i-quatre hores té el raïm madur, és a dir, plou.

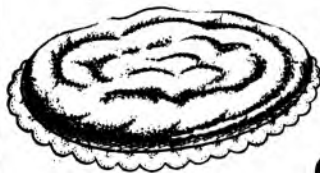
També hom parla de la CIUTAT DE TROIA, una boira plovera que sortia per la tramuntana:

Sa tramuntana carrega,
deu 'ver d'anar a qualque lloc,
posam-mos abaix des foc
que es llebeig ja torna negre.

Tot això no són més que escapolons d'un ric patrimoni onomàstic que estam a punt de perdre del tot. Faig una crida als qui sentim interès i curiositat pel tema, animant-los a recollir tot el que puguin. Potser es podria realitzar un corpus baleàric de noms de núvols. El tema promet esser força apassionat.

Cosme Aguiló.

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

SANTA MARIA

VIVERO

HORTUS

TOTA CASTA DE PLANTES
ORNAMENTALS

AMB L'ORGULL DE SER
PART DEL POBLE !!

Camí de Coanegra, s/n Tel. 62 02 79
SANTA MARIA DEL CAMI

ANTONI I BARTOMEU CANYELLES VICH

TECNICS ASSESSORS

- *Naus Industrials i agrícoles
- *Instal·lacions contra incendis
- *Instal·lacions elèctriques
- *Projectes agrícoles
- *Estudis i informes tècnics
- *Projectes en general
- *Assessorament tècnic de finques

Carrer Llarg, 71 SANTA MARIA DEL CAMI

// CONGRÉS IN TERNACIO NAL DE LA LLENGVA CATALANA MCMVI 86

1906: EL PRIMER CONGRES.

El Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana es va celebrar a Barcelona el 1906 per iniciativa i sota la presidència d'un mallorquí il·lustre, mossèn Antoni M. Alcover.

Va comptar amb la participació de més de 3.000 congressistes i s'hi tractaren aspectes de l'idioma a les Illes Balears, al País Valencià, al Rosselló, al Principat i a l'Alguer. La presència i les aportacions dels romanistes europeus més prestigiosos de començament de segle va contribuir a difondre internacionalment la situació i la realitat del català: de llavors ençà, comparteix amb les altres llengües neolatines l'atenció de la romanística general.

La transcendència del Primer Congrés va ultrapassar de molt l'àmbit estrictament científic; i encara que la tasca normalitzadora és una mica posterior, Pompeu Fabra ja hi destacà com a autor d'una comunicació sobre "Qüestions d'Ortografia Catalana". Aquell Congrés va ser una explosió d'entusiasme i va demostrar la vitalitat del renaixement cultural i literari de la nostra llengua, alhora que va ser un impuls cabdal per a la consolidació del català com a llengua de cultura.

Les Illes Balears hi varen tenir una representació considerable: els assistents varen superar ben bé el centenar. Com a congressistes honoraris i autors de comunicacions, hem de destacar Llorenç Ribes, Gabriel Alomar, Angel Ruiz i Pablo, Francesc Camps i Mercadal, Vicent Serra i Orvay, Joan Alcover, Miquel Costa i Llobera... a més de la decisiva contribució de Mossèn Alcover. La participació illenca en un dels fets més importants de la història de la llengua catalana va ser ben alta, digna i efectiva.

LA CONTINUITAT.

Després de 1906, la nostra llengua es va dotar d'una normativa gramatical prou completa, referida sobretot a la llengua escrita: "Regles Ortogràfiques" 1913; "Gramàtica de la Llengua Catalana", 1912; "Diccionari Ortogràfic", 1917; "Gramàtica Catalana", 1918; "Diccionari General de la Llengua Catalana", 1932.

Aquesta tasca va ser dirigida principalment per Pompeu Fabra com a membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, i tenia la voluntat clara d'integrar les distintes varietats dialectals. En poc temps va ser acceptada i assumida com a pròpia pels escriptors i per les institucions, culturals de tots els Països Catalans. Avui, no és qüestionada per cap persona mínimament culta.

Això ha fet possible que la nostra llengua disposi d'un instrument imprescindible a l'hora de ser utilitzada en tots els àmbits i en totes les situacions, com a idioma modern, funcional i culte, i, sobretot, com a llengua viva i normal.

A les Illes Balears, el més important difusor de la normativa ha estat Francesc de B. Moll. Ell ha continuat l'obra de Mossèn Alcover i ha completat i duit a bon port una realització única en el món: el "Diccionari Català-Valencià-Balear", també va elaborar la "Gramàtica Catalana referida especialment a les Illes Balears", que és l'adaptació a les Illes de les normes esmentades abans, publicades per l'Institut d'Estudis Catalans. Entre el Primer Congrés, i el Segon, que es realitzarà el mes de Maig de 1986, hi ha la seva tasca gegantina, fruit d'una vida enterament dedicada a l'estudi de la nostra llengua.

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTOS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

Telèfon 46 52 11

PALMA DE MALLORCA

DESTIL·LERIES

SANTA MARIA

FABRICA DE LICORS

Especialitat amb

PALO RESOLIS

HERBES FOC I FUM

Rei Sanç, 3

Tel. 62 01 66

SANTA MARIA DEL CAMI

UN GRAN FUTBOLISTA: EN SEBASTIA FRONTERA

En Sebastià Frontera Català, un jove santamarier de 21 anys, que des de petit és afeccionat a jugar a futbol, després d'un aprenentatge i trajectòria per diferents clubs, acabà jugant —com a professional— en el Manacor, un equip de 2ona divisió B, on ell n'és una de les figures.

-Des de quan t'agrada jugar a futbol?

-Des de sempre m'ha agradat jugar a futbol. Crec que a 7 o 8 anys ja jugava; fins i tot fora de s'escola com a aleví.

-¿Quan començares a practicar-lo amb il·lusió?

-Vaig jugar molts d'anys al Santa Maria aleví i un any d'infantil. Es de "La Salle" me cridaren per jugar amb so seu equip, hi vaig jugar 2 anys d'infantil i 3 de juvenil, solia jugar de mig o de defensa lliure.

La Salle va ser un lloc molt important per jo, era un equip molt sèrio, els entrenadors m'agradaven molt, especialment en Serra Ferrà, que el vaig tenir quan jo era Juvenil. Quan jugava d'Infantil vàrem ser campions de lliga, i a juvenil jugàrem a Lliga Juvenil Nacional, enfrentant-nos a equips com el Barcelona, València, Saragossa, i clar, eren uns rivals molt forts.

Lo que me va agradar més i lo que me donà una bona experiència va esser els juvenils, cada dues set-

manes sortíem a jugar a fora de Mallorca, era una classe de futbol molt diferent, quasi pareixia que defensàvem Mallorca, a més a més hi ha una rivalitat especial entre els equips mallorquins i els de sa Península, per ells era diferent jugar amb noltros, sobretot per problemes ambientals.

-I, després de "La Salle"?

-Quan vaig acabar sa temporada juvenil, me'n vaig anar amb el Constància d'Inca que estava a 3a. divisió, sempre —igual que en "La Salle"— vaig jugar de mig alternant amb defensa lliure. Vaig jugar un poc més de dues temporades, ses dues temporades que es Constància fou campió de Lliga.

A principi de sa 3a. temporada que jugava amb s'equip Inquero, es del Manacor me fitxaren, però hi va haver problemes, perquè el Constància no me volia deixar partir, emperò el Manacor va pagar sa meva baixa.

-¿Què pagaren?

-Se va dir que pagaren un milió de pessetes.

-Dins el Manacor vares ser professional?

-Sí, fins aquest moment he estat amateur, emperò des de l'any passat que me fitxaren vaig ser totalment professional.

Sebastià Frontera al costat de Vaquer, quan a la temporada 83-84 va rebre el trofeu a la regularitat del Constància.

-A quina categoria està el Manacor?

-A 2a. B, juguen molts d'equips d'Andalusia.

-Te trobes bé dins el Manacor?

-Sí, crec que he tengut molta de sort perquè es tres clubs que he trepitjat m'han agradat, han estat molt seriosos:

Dins el Manacor entrenam cinc dies a sa setmana alternant es dia de descans, solem entrenar unes dues hores diàries.

-Has tengut altres ofertes?

-Sí, quan jugava amb el Constància, el Mallorca se va interessar per mi, emperò no s'entengueren i se rompen ses negociacions. Llavors s'interessà un equip filial del València, el Mestalla emperò no me va interessar, me va parèixer una oferta no molt bona.

-Com qualificaries es futbol santamarier?

-Trobo que es principal fallo és de col·laboració de gent, quan juguen un partit, només hi ha 30 espectadors

com a màxim i sa majoria de fora poble. Falta afició, hi ha pobles molt més petits que tenen més públic. També una manca d'afició de jugadors joves, la majoria de jugadors no són santamariers.

-I es mallorquí?

-Trobo que està a un bon nivell, ara que el Mallorca havia estat a Primera Divisió, ja que és s'equip més representatiu de tota Mallorca i de ses Balears.

-Quins projectes tens?

-De moment m'he posat un "tope" d'uns tres anys i seguir jugant amb el Manacor i si me sortia una oferta de major categoria aprofitar-la.

-A més a més de jugar futbol practiques altres esports i hobbies?

-Sí, practico bàsquet, voleibol, Balomnià i sa gimnàstica pròpia de s'entrenament.

Solc llegir bastant, sobretot quan estam de viatge, que de vegades són bastants de dies i resulta un poc avorrit.

Pere Calafat.

TALLER DE JOIERIA

Santa Maria

FABRICACIO PROPIA

C/. Catedràtic M. Dolç, S/n

SANTA MARIA DEL CAMI

BASQUET

INFANTIL MASCULI.

L'edat corresponent en aquesta categoria són 13 anys, encara que per formar aquest equip s'han hagut d'agafar al.lots més joves, així i tot juguen bé i planten cara a tots els equips emperò els resultats no els acompanyen gaire.

Els entrena en Biel Cabot i els jugadors són: Miquel Angel Verd Manresa; Tomeu Garcies Fuster; Pere Pons Rosselló; Joan Miquel Estarellas Torrens; Miquel Marcé Morro; Joan Antoni Juan Martí; Antoni Pons Rosselló, Mateu Gelabert Morey; Manel Esteso Escribano; Sebastià Truyols Llompert; Miquel Angel Amer Garcia; Francesc Xavier Juan Martí.

RESUM DE TOTS ELS EQUIPS.

*Cadete femení. En aquests moments quan ja s'ha acabat la lliga en aquesta categoria, estan jugant la fase final, exactament lluitant pel lloc 5è al 8è i de 3 partits que han jugat n'han guanyat 2 i perdut 1 pel que ocupen el 1er. lloc d'aquest grup.

*Equip senior masculí:

han acabat la lliga i estan per començar la fase final, s'ha classificat en un quart lloc del grup en el que participaven, jugaren 18 partits dels que en guanyaren 11 i es pot destacar que realitzaren la millor defensa ja que foren l'equip que quedà amb menys punts en contra.

*Jvenil masculí: ja estan jugant la fase final,

disputant-se el lloc del 5è al 8è, només duen un partit jugat en aquesta fase.

*Infantil masculí: encara juguen la lliga, duen 12 partits jugats dels que n'han guanyat 4, recordem, això sí, que són al.lots més joves que els dels altres equips.

*Junior femení: estan jugant una lliga amb equips seniors (categoria

d'edat superior) ja que fa estona que va acabar la seva i per no estar tant de temps sense fer res.

*Infantil femení: juguen la fase final, han jugat 3 partits i n'han guanyat 1.

*Pre-Infantil femení: estan jugant la lliga i no han guanyat cap partit.

Margalida Colom.

Futbol

SEGONA REGIONAL

Fins i tot el diari "Balears" es va fer ressò dels incidents que varen tenir lloc en el transcurs del partit de Segona Regional celebrat al nostre camp municipal entre el Santa Maria i el Cafetín el passat dia dos de Març, que pel que sembla, més que un dos de Març allò va ser un Dos de Maig.

La versió apareguda a l'esmentat diari ens vol presentar els jugadors santamariers com a veritables endimoniats, sanguinaris, llagoters i paladins del joc subterrani, disposats a assolir la victòria per qualsevol mitjà davant d'un equip teòricament superior. I tot això amb la complicitat de l'home vestit de negre.

A nosaltres no ens queda més remei que replicar i afirmar que segons les nostres enquestes aquest punt de vista no s'ajusta ben bé a la realitat. El partit prometia esser dur donada la situació d'ambdós equips: el Cafetín lluitant per una plaça d'ascens i el titular de la nostra vila maldant per salvar la categoria. El que passà després va ser que, desgraciadament, de la dura hom va passar a la franca violència, però els culpables no foren únicament els locals perquè consta que els visitants també repartiren lo seu. La qüestió esclatà quan en el minut 36 de la segona part i amb el marcador 4-2 favorable al

Santa Maria, es formà una monumental tangana que obligà el col·legiat a suspendre la confrontació. Diuen els qui ho veren que tothom pegava i tothom rebia, i tot plegat resultava ser un espectacle molt desagradable i llastimós sobre el qual no ens volem estendre més. Només afegir que voldríem que no es tornàs repetir.

Quant a l'aspecte estrictament esportiu val la pena remarcar els positius esforços que l'equip santamarièr està fent darrerament per millorar la seva situació a la taula classificatò-

ria, situació molt compromesa per cert, amb 9 negatius a l'hora de redactar aquesta crònica. La victòria dins el camp del Brasília (1-3) i després el 4-2 favorable contra el Cafetín —aquest darrer partit dependent de les decisions del Comité de Competició que té una investigació oberta— constitueixen resultats esperançadors tanmateix desmentits per d'altres com el 6-0 que el Cas Concos propinà als vermellons diumenge passat. Amb una paraula, el final de la lliga s'acostà i el Santa Maria haurà de fer el cap molt viu per salvar la pell.

V. i. J.

ESPORT ESCOLAR 1985-86

Fent una mica d'història, l'Esport Escolar, des de l'any 1983, depèn de la Conselleria de Cultura de la Comunitat Autònoma a través de la Direcció General d'Esports.

Hi ha un departament d'Esport de Promoció que inclou a més de l'Esport Escolar, l'Esport de Temps Lliure i l'Esport d'empresa.

L'Esport Escolar se desenvolupa a distints nivells: intensiu, local, insular i territorial.

Mallorca està dividida en les següents comarques: Palma A, Palma B, Felanitx, Montuïri, Manacor, Sa Pobla, Sóller, Andratx, Inca.

Dia 6 de juliol de 1985 a la Victòria d'Alcúdia se celebrà una jornada a la que hi assistiren: el Director General d'Esports, el Secretari Tècnic del Comitè d'Esports de Promoció, representants de totes les comarques, incloses Menorca i Eivissa, i de diferents Federacions; Futbol, bàsquet, natació, esgrima, i arts marcial, etc. i dos pedagogs.

Aquest dia es va fer el reglament pel qual s'haurien de regir els Jocs Escolars de 1985-86.

Cal destacar algunes novetats:

- 1.-La inclusió de l'Esport pels disminuïts físics o psíquics.
- 2.-La possibilitat d'inscriure equips, associacions de veïns, APAS, clubs federats, ajuntaments o qualsevol entitat amb el consentiment del Col·legi.
- 3.-La introducció de la Cartilla Esportiva Escolar.

El reglament estableix les següents categories:

A l'EGB

A-1. 7è. i 8è. nascuts el 72-73

A-2. 5è. i 6è. nascuts el 74-75

A-3. 3er. i 4rt. nascuts el 76-77

A BUP i FP

-Nascuts el 70-71

Els Esports es practicaran a tres nivells distints: promoció, competició i perfeccionament.

Seràn els següents: natació, vela, futbol, Handbol, bàsquet, voleibol, atletisme, tennis de taula i escacs.

Només a nivell de promoció: Tir de fona i tir amb arc.

PARTICIPACIO COL·LEGI PÚBLIC DE SANTA MARIA A L'ESPORT ESCOLAR

-Pertany a la comarca d'INCA.

-Ha fet 57 cartilles d'Esport a altres tants alumnes.

CATEGORIA A-3 (3er. i 4rt.): Masculí - 2; Femení - 6

CATEGORIA A-2 (5è. i 6è.): Masculí - 10; Femení - 13

CATEGORIA A-1 (7è i 8è): Masculí - 14; Femení - 12

Participa en els Esports:

1.-Tennis de Taula

2.-Escacs

3.-Cros i atletisme

4.-Bàsquet femení.

1.-TENIS DE TAULA

S'ha jugat una fassa interna, han quedat seleccionats dos equips per representar el Col·legi en la fassa comarcal, són:

A-2

Gabriel Campins

Bernat Ripoll

Francesc Cladera

Antoni Coll

A 1

Miquel Cañellas

Antoni Palomino

Francesc Pérez

Bernat Mayol

Possiblement la fassa comarcal es jugarà a Santa Maria un dissabte dematí.

2.-ESCACS

S'inscrivieren 8 alumnes a la categoria 7è. i 8è.; Feren un torneig tots contra tots i els quatre classificats foren:

1.-Domingo Bermejo; 11 punts

2.-Miquel Cañellas; 10 punts

3.-Francesc Cerdà; 10 punts

4.-Clement Potrero; 8 punts

A la categoria A-2 hi han participat 10 alumnes i han quedat seleccionats:

1.-Diego Bosch

2.-Gabriel Campins

3.-Bernat Ripoll

4.-Joana Far i Julià Serrano (empatats)

Julià Serrano ha cedit el seu lloc a na JOANA FAR per participar a la fase comarcal que se juga a INCA els dilluns i dimecres a partir de les 18,30 h. Hi participen 80 jugadors de 5è, 6è, 7è i 8è. d'EGB i de 1er. i 2on. de BUP i FP.

Dirigeix el torneig D. Llorenç Vives, president de la Federació d'Escacs. Han jugat 5 jornades i les puntuacions del moment són:

Miquel Cañellas 4, 1/2; D. Bermejo, Fco. Cerdà, Bernat Ripoll, D. Bosch, J. Far i Clement 3 punts i Gabriel Campins 2 punts.

Queden 3 jornades. Seran seleccionats 6 jugadors per a la fase insular.

3.-CROSS I ATLETISME

Com sempre es començà per Cros i llavors passaren a pistes.

PERRUQUERIA

JOAN I MARIA

Antoni Gelabert, 18 Tel. 62 06 81
SANTA MARIA DEL CAMI

**VINS
RUBI**

ELABORACIO PROPIA

Celler: Bartomeu Simonet, 4
SANTA MARIA DEL CAMI

Tel. 62 00 68